

GIMNAZIUL „UNIREA“ ÎNTRE 1866-1884

Petru Obodariu
Gabriela Obodariu

În timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, una din cele mai importante reforme culturale s-a dovedit a fi **Legea asupra Instrucțiunii** din 25 noiembrie 1864. De aceasta Lege se leagă și întemeierea primului Gimnaziu din Focșani. Astfel, în capitolul III, articolul 93 „*Despre organizarea instrucțiunii secundare*“ se prevedea că „*se vor institui gradat și cât se va putea mai repede gimnasia și liceele în următoarele orașe și în numărul ce aci mai jos se arată, adică: în București două licee și trei gimnasia; în Iași și Craiova câte un liceu și câte două gimnasia; în Botoșani, Buzău, Focșani, Ismail, Bârlad câte un liceu; în Ploiești două gimnasia.*” În același capitol al Legii se mai preciza că în toate celelalte capitale de județ se va înființa câte un gimnaziu, compus din patru clase, în timp ce liceele vor avea șapte clase.¹

În anul următor, la 14 august 1865, se publica în „Monitorul. Jurnal oficial al Principatelor Române” un anunț al Ministerului Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice prin care era scoasă la concurs

¹ Monitorul. Jurnal oficial al Principatelor Unite Române, nr. 272 din 5/17 decembrie 1864

catedra vacantă de clasa I la Gimnaziul din Focșani „*care se va înființa la septembrie venitor*”

Din păcate însă statul român nu-și putea permite susținerea tuturor gimnaziilor și liceelor și de aceea vor fi solicitate și consiliile locale. Acestea la rândul lor vor apela din lipsă de fonduri la sprijinul cetățenilor prin organizarea de subscripții publice. Prin urmare, cursurile Gimnaziului din Focșani nu se vor putea deschide la data prevăzută. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza sancționa deschiderea Gimnaziului din Focșani prin Decretul 1745 din 13 decembrie 1865.² Era numit și primul profesor al școlii, Ștefan Neagoe, „*actualul institutor de clasa a IV-a la Școala nr.2 din acel oraș*” Acesta trebuia însă să participe la un nou concurs până pe 15 mai 1866.³

Autoritățile locale erau înștiințate, cerându-li-se să facă publicitate acestui eveniment, atât în Focșani, cât și în județ. Ștefan Neagoe se adresa și el Primăriei „*spre a se da toată publicitatea posibilă de înființare a acestei înalte școli ce a câștigat județul în genere și orașul în parte*”. El cerea ca la festivitate să fie invitați institutorii școlilor primare cu elevii și stindardele lor. Inaugurarea este fixată pe 7 ianuarie 1866, la ora 11 „*fiindcă până atunci de abia se va putea pregăti adresele convenite și publicațiunea în oraș precum și în județ prin domnu prefect*”⁴

Pe 7 ianuarie 1866 se inaugura în Focșani primul Gimnaziu. Ziua era considerată de primarul orașului ca fiind „*una din cele mai frumoase și entuziaste zile ale Focșanilor*” La eveniment au participat funcționarii orașului, Consiliul municipalității și un numeros public „*de toate clasele*”

² Ibidem, nr. 2 din 4/16 ianuarie 1866

³ Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se va cita ANVn), fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 7/1866, f.3

⁴ Ibidem, f.1-2

Au fost prezente și oficialitățile locale, prefectul Iacovachi, primarul orașului Focșani, M. Ionescu și președintele Curții de Apel Focșani, Gheorghe Apostoleanu.

În discursul rostit, Gheorghe Apostoleanu își exprima mulțumirea pentru deschiderea „*noului așezământ de învățatură publică*”, mai ales ca orașul Focșani era înaintea altor orașe „*prevăzute de lege de a fi dotate cu asemeni instituțiuni*” El nu uită să pomenească nici de „*sentimentele de recunoștința cea mai vie, de devotamentul cel mai sincer către alesu' Națiunii Române din 5 si 24 ianuarie*”, domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Primarul orașului Focșani mulțumea noului profesor Ștefan Neagoe și îi ura: „*să trăiți d-le profesor spre a putea suporta această nobilă misie spre bucuria studenților ce-și așteaptă viitorul lor moral și științific de la inteligența d-voastră*”⁵

Gimnaziul primea numele celui care semnase Decretul de înființare, domnitorul Alexandru Ioan I și avea inițial o singură clasă cu 50 de elevi, iar ca unic profesor pe Ștefan Neagoe⁶

Entuziasmul generat de înființarea unui important lăcaș de cultură în Focșani nu era însă dublat și de suportul financiar necesar funcționării acestuia. Chiar din anul înființării, 1866, sunt probleme cu salariul profesorului ce trebuia plătit de Primăria orașului. Ștefan Neagoe este nevoit să trimită repetate apeluri la Primărie pentru a-și primi banii.⁷

Pentru a rezolva situația Primăria solicita Prefecturii un credit din excedentul bugetului pe anul 1866. Salariul lui Ștefan Neagoe era de 800 de lei pe lună⁸, în condițiile în care carnea de vacă era 1 leu și 24

⁵ Ibidem, f. 10-12

⁶ Ibidem, f.9; vezi și V.V Haneș, **Închinare Liceului Unirea**, Focșani, 1916, unde amintește 45 de elevi

⁷ Ibidem, f. 17

⁸ Ibidem, f.99

parale, carnea de porc 1 leu și 32 parale, peștele 2 lei kg, săpunul 4 lei, pâinea 52 parale și uleiul 8 lei.⁹

Pentru a depăși greutățile financiare cu care se confrunta Gimnaziul se va alcătui o listă de subscripție publică.¹⁰

Primele examene ale școlii au loc între 10-27 iunie 1866, iar din comisia de examen făceau parte primarul, prefectul și revizorul școlar.¹¹

Pe 10-11 iunie au loc examenele la latină și română, pe 12-13 iunie la istorie și geografie, pe 14 iunie la istoria Vechiului Testament, pe 15 iunie la limba franceză, pe 16-17 iunie la matematică și geometrie, pe 18-19 la cosmografie.¹² La sfârșit au existat și mulți premianți: 3 cu premiul I cu coroană, 3 premiul al doilea, 3 premiul al treilea. Din cei 69 de elevi ce frecventaseră Gimnaziul, 50 vor fi promovați în clasa a doua.¹³

Premiile vor fi distribuite de către primarul orașului abia în septembrie, din cauza dificultăților materiale. Ele constau în cărți, alese de către direcțiunea școlii, dar cumpărate de Primărie. Iată de exemplu o listă de cărți propuse de către direcțiune în 1872 pentru a fi cumpărate de Consiliul Comunal:

1. patru Dicționare de Preda latin-român pentru patru premii I
2. două Geografii antice de Saicariu și două Istorii a României de Ionescu, pentru premiul al doilea la clasa I
3. trei istorii de Ionescu pentru trei premii trei la clasa I
4. două gramatici latino-române pentru două premii II pentru clasa a doua
5. trei algebre de Angelescu prima ediție pentru trei premii III la clasa a II-a etc.¹⁴

⁹ Ibidem, dosar nr. 18/1866, f.9

¹⁰ Ibidem, dosar nr. 7/1866, f. 26-27

¹¹ Ibidem, f.51-52

¹² Ibidem, f.54

¹³ V. V. Haneș, *op.cit*, p.7-8

¹⁴ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 17/1872

În anul 1881 D. F. Caian trimitea o Adresă Primăriei și propunea drept premii pentru copii **Deprinderi cu compozițiuni** de D. F. Caian și **Coroana României**.¹⁵ În 1887, A. D. Xenopol cerea Primăriei Focșani ca un număr de exemplare din lucrarea sa **Istoria Românilor** să fie cumpărate pentru premiile de la gimnaziile și licee.¹⁶

Împărțirea premiilor era întotdeauna o sărbătoare. În 1891 se amenajează o estrada în sala liceului și este adusă și fanfara Regimentului 10 Dorobanți. Sunt invitați pentru a asista la solemnitate: d-l judecător de instrucție, procurorul, judecătorul de pace, președintele Comitetului Permanent, casierul general, președintele Camerei de Comerț, directori de la alte școli din oraș, inginerul județului, avocatul Statului, comandantul Diviziei, comandantul Regimentului 2 Geniu, o seamă de deputați.¹⁷

Primul an de existență a Gimnaziului este marcat și de diverse schimbări politice. La 11 februarie 1866, Alexandru Ioan Cuza, cel care semnase Decretul de înființare este obligat să abdice. Imediat este proclamat ca domnitor Filip de Flandra, pentru ca în urma refuzului acestuia de a prelua tronul României, domn să devină Carol de Hohenzollern. Elevii Gimnaziului împreună cu profesorul lor asistă la Te-Deum-ul în cinstea lui Filip de Flandra la biserica Sf. Ioan și apoi la ceremonia religioasă în cinstea lui Carol I. Ștefan Neagoe, profesorul Gimnaziului va explica printr-o Circulară trimisă celorlalți institutori din Panciu, Odobești și zona Vrancei în ce a constat importanța evenimentului de la 11 februarie 1866.¹⁸

La 7 octombrie 1866, Ștefan Neagoe, mutat la Bârlad, era înlocuit cu N. Tipei. Cât timp se aflase la conducerea Gimnaziului căutase să realizeze cât mai multe obiective. De aceea plecarea sa va fi

¹⁵ Ibidem, dosar nr. 6/1881, f.122

¹⁶ Ibidem, dosar nr. 6/1887, f.29

¹⁷ Ibidem, dosar nr. 5/1891, f.46-47

¹⁸ V.V. Haneș, *op.cit*, p.9-10

regretată de membrii comunității locale, după cum reiese dintr-o depeșă trimisă la Ministerul Instrucțiunii „*permutarea domnului Ștefan Neagoe ... a cuprins tot orașul de profundă mâhnire*“.¹⁹

La cinci zile după instalarea noului profesor, N. Tipei, va fi numit și un al doilea, I. Albin. N. Tipei va preda latina, româna, istoria, geografia și religia la ambele clase, iar I. Albin va preda matematica, fizica, franceza și desenul.²⁰ Al treilea profesor, M. Contantiniu, va fi numit în decembrie 1866. El va preda franceza, istoria și geografia, profesorul Tipei urmând să predea latina, româna și religia, iar I. Albin matematica, științele fizice și desenul.²¹

Suma alocată școlii de către Primărie, 15.484 lei pentru anul 1866 se dovedește insuficientă. Conducerea școlii trimite nenumărate apeluri către Primărie și Minister pentru rezolvarea problemelor financiare. Cele mai multe cereri se referă la dotarea școlii. Astfel, în 1866 directorul Gimnaziului cerea pentru înzestrarea școlii: un glob celestru și altul terestru, un planiglob antic, o hartă a Europei, Asiei și Africii (toate ale lumii antice), o hartă a Imperiului Roman și alta a Imperiului Bizantin, o hartă a Daciei antice, hărțile Europei, Asiei și Africii (împărțirea lor politică și fizică), un compas, un echer, raportor și un teu (pentru studiul geometriei).²²

În 1867, Gimnaziul solicita printr-o Adresă către Primărie o catedră, o tabelă pentru matematică, două icoane.²³ În 1868, lista cu necesitățile școlii cuprindea un mic cabinet de fizică, un laborator de chimie, o bibliotecă și mobilierul necesar.²⁴ Școala nu avea „*nici clopot, ornic și altele trebuitoare mai cu samă pentru disciplină*” Cererea era

¹⁹ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 7/1866

²⁰ Ibidem, f.114

²¹ Ibidem, f.157

²² Ibidem, f. f.128

²³ Ibidem, dosar nr. 42/1867, f.78

²⁴ Arhivele Naționale Istorice Centrale (în continuare se va cita ANIC), fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice (M.C.I.P), dosar nr. 553/1868, f.81

adresată acum Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice. În același an era anunțat Ministerul că Primăria achiziționase pentru școală 12 scaune și o pereche de călimări în valoare de 74 lei noi și 50 de bani. Pentru anul 1869 era prevăzută în bugetul Primăriei „*suma de 3.000 lei noi pentru cumpărarea de instrumente fizicale pentru uzul școlărilor cl. a III-a și a IV-a....*”²⁵ Solicitățile continuau în anii următori. Cabinetul de fizică și chimie și biblioteca erau necesare și în 1869. În acest an, Primăria acorda pentru Gimnaziu o subvenție de 1.145 lei pentru întreținere.²⁶

În 1870, Ministerul primea o nouă listă cu obiectele necesare bunei funcționări a noii instituții de învățământ din Focșani. Aflăm astfel că mai erau necesare o catedră, o tabelă, o iconă, o masă pentru cancelarie cu postav verde, un fotoliu și patru scaune îmbrăcate în piele, un dulap pentru cancelarie, un scriitoriu, o canapea îmbrăcată în piele, patru perdele de lână cu galeriile lor, două perechi călimari din metal, o linie, o puțină de stejar pentru apa de băut, două coafe de stejar pentru adus apa, „*una tinichea de băut apă*”²⁷ Ministerul aprobă lista, mai puțin scriitorii și canapeaua de piele.

Întrucât nevoile școlii continuau să fie mari, în 1871 conducerea Gimnaziului propunea lansarea unor liste de subscripție pentru achiziționarea unui laborator de fizică și a unui muzeu de științele naturale. De asemenea, se propunea ca în bugetul Primăriei pe anul 1872 să fie trecute și astfel de cheltuieli.²⁸ Într-adevăr, în anul următor, Comitetul Permanent al Instrucțiunii Publice aproba suma de 1.800 lei pentru cumpărarea de aparate de fizică, iar Consiliul Județean Putna și Primăria orașului Focșani acordau 800 de lei.²⁹ În 1887 se va înființa și laboratorul de chimie cu fonduri obținute de la Consiliul General al

²⁵ Ibidem, f. 120

²⁶ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 19/1869, f.75-78

²⁷ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 141/1870, f.5

²⁸ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 22/1871, f.27

²⁹ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 1596/1872, f.27

Județului Putna ce se ridicau la 1.000 lei. Cu acești bani au fost comandate materiale și aparate în Germania. Pentru materiale s-a apelat la Casa Gehe et Co din Dresda, iar pentru aparate și vase la Casa Wenderath din Kassel. Directorul Liceului, D. F. Caian, solicita scutirea de plata taxelor vamale pentru aceste materiale, obținând acordul Ministerului de Finanțe.³⁰ Pentru obținerea de fonduri se apela și la alte metode. În 1885 se strâng fonduri prin organizarea unui bal. Banii sunt folosiți pentru achiziționarea aparatelor de gimnastică. În 1889 însă ele erau deja deteriorate și se solicita repararea lor.³¹ În timp școala a mai primit unele materiale didactice: în 1870 avocatul Iacov Livescu donează o colecție numismatică, având 40 de monede, 16 de argint și 24 de aramă; în 1871 N. Tipei oferă Gimnaziului douăzeci bucați de minerale și doi bani de aramă foarte vechi; în 1878 se achiziționează colecții de minerale, roci și fosile, noi aparate de fizică, tablouri cu mamifere, păsări, pești, reptile etc pentru zoologie și botanică, modele de ipsos pentru geologie; în 1880-1881 Liceul posedă o colecție completă de minerale, o colecție de forme cristaline, 25 tabele murale, 38 aparate de fizică, 7 hărți mari, 4 globuri terestre.³²

O altă problemă importantă a fost biblioteca. În noiembrie 1868, Primăria Focșani prevede în buget suma de 1.000 de lei noi pentru înființarea unei biblioteci, în timp ce Consiliul Permanent al Județului prevede în același scop suma de 130 de galbeni, în schimb se cere direcțiunii Gimnaziului regulamentul pentru înființarea unei astfel de biblioteci.³³ Biblioteca va lua naștere ca urmare a activității unui comitet de inițiativă, din care făceau parte Ștefan Sihleanu, N. Tipei, G. I. Pamfil, Ștefan Mincu, după cum aflăm din lucrarea lui V. V

³⁰ Ibidem, dosar nr. 3883/1887, f.41

³¹ Ibidem, dosar nr. 5080/1889, f.50

³² V. V. Haneș, *op.cit.*, p.28, 36, 45, 49

³³ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 553/1868, f.86, 149

Haneș, **Închinare Liceului Unirea**.³⁴ D. F. Caian afirma însă într-un Memoriu din 1890 adresat ministrului Instrucțiunii Publice și Cultelor că inițiativa înființării bibliotecii îi aparține lui și lui Ștefan Sihleanu, precum și altor persoane.³⁵ În orice caz, acest comitet de inițiativă, alături de profesorii școlii a adunat din concerte, loterii o sumă în jur de 5.000 de lei cu care s-au cumpărat primele cărți în 1876. Se vor mai adăuga fonduri de la Consiliul Județean.³⁶

Dar să lăsăm prezentarea situației dotărilor școlii și să ne întoarcem la activitatea școlară din primii ani. În al doilea an de funcționare a Gimnaziului se vor înscrie 70 de elevi în clasa I și 50 în clasa a II-a (din care se vor prezenta 45). Erau acum două clase cu un singur profesor. Abia în octombrie, la plecarea lui Ștefan Neagoe, vor fi doi profesori, apoi trei.

Examenele au loc între 10-16 iunie 1867. La clasa I se susțin examene la latină, română, matematică, științe naturale, religie, istorie și geografie, limba franceză, iar la clasa a II-a la istorie, geografie, limba latină, română, științe naturale, matematică, limba franceză, religie.³⁷

La 1 septembrie 1867 se adaugă o nouă clasă, clasa a III-a. La deschiderea cursurilor vor fi prezenți cei trei profesori și „*oarecare public*”.³⁸ Gimnaziul solicitase încă din mai 1867 suplimentarea numărului de profesori (avea nevoie de un profesor pentru limba română și drept și de un altul pentru franceză, desen și caligrafie).³⁹ Abia în noiembrie 1867 școala va mai avea încă doi profesori, N. Codreanu, din 12 noiembrie 1867 și I. Gurău din 24 noiembrie 1867.⁴⁰

³⁴ V. V. Haneș, **op.cit**, p. 49

³⁵ ANIC , fond M.C.I.P.,dosar nr.28/1890, f.8-12, 28-30

³⁶ Ibidem

³⁷ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 42/1867, f.66

³⁸ ANIC, fond M.C.I.P, dosar nr. 472/1867, f.46

³⁹ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 42/1867, f.56

⁴⁰ Ibidem, f.171-172

Între profesori se făceau frecvente schimbări de catedre. Tot ei redactează și primele programe de studii. Abia în 1867 va apărea prima programă oficială pentru școlile de stat.

O altă problemă ivită după 1866 era cea legată de numele școlii. După cum am menționat deja primul nume dat fusese Alexandru Ioan I. Dar între timp Alexandru Ioan Cuza abdicase, iar conducerea școlii nu mai considera un astfel de nume oportun. Se va propune atunci numele de Ștefan cel Mare, dar Ministerul nu va accepta întrucât la Iași exista deja un Gimnaziu cu această denumire.⁴¹ Abia în 1880 se va aproba o nouă denumire, cea de **Unirea**. Propunerea a venit din partea consiliului profesoral întrunit la 4 martie 1880. Tot atunci s-a decis ca ziua de 24 ianuarie să se serbeze „*ca sărbătoare specială Scolastică*” La 9 aprilie 1880 Consiliul de Miniștri era de acord cu propunerea, iar la 15 aprilie 1880 este semnat Decretul domnesc prin care Carol I aproba noua denumire, **Unirea**.⁴²

Numărul profesorilor va crește constant, pe măsură ce Ministerul va avea mai multe fonduri sau la Gimnaziu se vor adăuga noi clase. În decembrie 1867, profesorul Ștefan Mincu, absolvent al Școlii de Belle-Arte din București, solicita numirea sa ca profesor de desen, oferindu-se a da „*lecțiuni gratis până la votarea bugetului*”⁴³ Cererea va fi reînnoită la 15 ianuarie 1868, iar la 26 ianuarie îl găsim printre profesorii școlii. În același an, în martie, sosește un alt profesor, I. P. Filibiliu, care îl va înlocui pe N. Codreanu. Director al Gimnaziului va deveni M. Constantiniu. Numărul elevilor era de 87, dintre care 31 în clasa I, 36 în clasa a II-a și 20 în clasa a III-a.⁴⁴

La 1 aprilie 1868 școala va trece la bugetul de stat. Până atunci profesorii fuseseră plătiți de autoritățile locale și salariile întârziu

⁴¹ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 472/1867, f.4

⁴² V. V. Haneș, *op.cit*, p.47; Monitorul Oficial, nr. 92/19 aprilie 1880, p.2847

⁴³ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 42/1867, f.181

⁴⁴ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 553/1868, f.63-64

mereu, iar sumele pentru cheltuielile școlii erau insuficiente.⁴⁵ Este interesant însă că profesorii erau acum plătiți mai puțin decât înainte ca urmare a reformei monetare. Salariul unui profesor era de 230 lei noi pe lună, în timp ce un servitor avea 355 lei și 55 bani pe an.⁴⁶

Deși trecută la bugetul Statului, școala mai are dificultăți. Într-o Adresă către Minister din 30 iunie 1868 se solicita profesori pentru viitoarea clasă a IV-a, precum și realizarea a 5 bănci, a unei catedre și a unei table pentru aceeași clasă.⁴⁷

Clasa a IV-a se va deschide în septembrie 1868, iar în octombrie va fi numit ca profesor de latină și română pentru clasele a III-a și a IV-a Dimitrie F. Caian, care în 1873 va deveni și director al Gimnaziului.

Pentru anul școlar 1868-1869 cel mai important eveniment a fost vizita domnitorului Carol I. În vederea acestei vizite, directorul M. Constantiniu solicita Primăriei un ajutor pentru curățenia școlii.⁴⁸

La 6 aprilie 1869 domnitorul Carol I sosește la Focșani, fiind întâmpinat de oficialitățile locale, precum și de „*cetățeni veniți espresamente cu trăsurile lor și un număr de locuitori rurali, bărbați și femei*“. Primit cu pâine și sare, domnitorul, împreună cu ministrul său Mihail Kogălniceanu a înaintat prin Focșani în trăsură domnească, înconjurat de o gardă de onoare de dorobanți cu căpitanul lor și aclamat de mulțime.⁴⁹ A doua zi, înainte de a părăsi orașul, Carol I a asistat la examenele Școlilor de fete și de băieți și ale Gimnaziului.⁵⁰ La Gimnaziu Carol I a fost întâmpinat de director care a ținut o cuvântare din care aflăm că în cele patru clase existente erau 66 de elevi: 18 în clasa I, 17 în clasa a II-a, 18 în clasa a III-a și 13 în clasa a IV-a.

⁴⁵ Ibidem, f.59

⁴⁶ V. V. Haneș, **op.cit**

⁴⁷ ANIC, fond M.C.I.P, dosar nr. 553/1868, f.107, 124

⁴⁸ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 19/1869, f.4

⁴⁹ Monitorul Oficial, nr.84 din 15/27 aprilie 1869, p.45

⁵⁰ Ibidem, nr.80 din 10/22 aprilie 1869, p.435-436

La 2 iunie 1869, profesorii Gimnaziului discutau posibilitatea înființării clasei a V-a, ceea ce ar fi însemnat înființarea claselor de liceu. Pentru a înlătura obiecțiile autorităților, profesorii se oferă să predea gratis pentru clasa a V-a și apoi a VI-a în primii doi ani. Ministerul aprobă la 15 iulie 1869 înființarea claselor a V-a și a VI-a. Din păcate însă clasa a V-a va funcționa doar un an.⁵¹ În anii următori, vor mai fi încercări de constituire a clasei a V-a, însă nici acestea reușite. Ea se va constitui abia în 1884 când Gimnaziul va deveni Liceu.

Numărul elevilor Gimnaziului era destul de mic pentru cei 21.000 de locuitori ai orașului Focșani. Motive erau destule. Mai întâi, în Focșani existau doar două școli primare de băieți cu 20-25 de elevi ceea ce face ca numărul celor ce voiau să urmeze Gimnaziul era din start redus. Apoi mulți elevi părăseau școala în cursul semestrului I angajându-se la primăriile locale. Un semestru le era de ajuns pentru a-și câștiga pâinea. Nu trebuie uitat nici că mulți părinți, nemulțumiți de numărul mic al profesorilor își înscriau copiii la alte școli din țară sau din străinătate sau îi țineau acasă.⁵²

Anii 1870-1884 sunt marcați de greutate de tot felul, legate de starea materială a școlii și de încadrări. Tot mai mulți profesori se adaugă celor din perioada de început, dar o trăsătură a perioadei este schimbarea lor foarte frecventă. Tot în această perioadă, Ministerul se preocupa de disciplina elevilor. Se constatase că pedepsele aplicate de unii profesori erau câteodată prea severe. „*Nimic nu poate strica mai mult moralul tinerei generațiuni ce frecvența școalele decât nedreptatea pedepselor*“, menționa o Circulară a Ministerului din noiembrie 1879.⁵³ O altă problemă era cea a modalității de predare a cursurilor. Deși în 1881-1882 erau suficiente manuale școlare, unii profesori preferau să le

⁵¹ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 142/1869, f.620; vezi și V. V. Haneș, **op.cit**, p. 29

⁵² V. V. Haneș, **op.cit**, p.34

⁵³ **Ibidem**, p.48

dicteze copiilor propriile cursuri. Ministerul dezaproba și o astfel de practică. Datoria unui profesor nu era doar aceea de a-și susține cursul. *„Profesorul trebuie să se intereseze de totul: conduita elevilor, formarea moralului lor, inspirarea de sentimente mari și frumoase, îndrumarea copilului prin exemple și fapte”*⁵⁴

În 1881-1882 profesorii Gimnaziului se bucură de o mărire de salariu prin egalizarea retribuțiilor lor cu cele ale profesorilor din București.⁵⁵

Activitatea profesorilor de la Gimnaziu nu se limitează doar la activitatea didactică obișnuită. Înțelegând nevoia unei Școli Normale pentru județul Putna ei o înființează în 1870, acceptând să predea fără a fi plătiți. Din păcate noua școală nu funcționează decât trei ani, până în 1873.⁵⁶

*

De la 1866 și până în 1880 Gimnaziul și-a desfășurat activitatea într-o serie de case particulare, Primăria Focșani plătind chirie proprietarilor. Conducerea școlii, nemulțumită de condițiile în care Gimnaziul își desfășura activitatea va înainta o serie de memorii autorităților solicitând găsirea fondurilor necesare construirii unui local propriu.

Primul local al Gimnaziului a fost în casele D-nei Sultana Miloș, pe strada Pruncu. Localul era neîncăpător, cu camere mici, una dintre ele fiind *„nici mai mult nici mai puțin decât o pivniță în fundul pământului”*⁵⁷

Din aceste motive școala se mută în 1867 în casele d-nului Stoenescu, pe strada Gării. Și acestea erau *„într-o stare cu totul*

⁵⁴ **Ibidem**, p.52

⁵⁵ **Ibidem**, p.53

⁵⁶ vezi pe larg G. Obodariu, P. Obodariu, **Școala Normală din Focșani**

⁵⁷ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 472/1867, f.6

ordinară“ și peste puțin timp s-a reziliat contractul.⁵⁸ De aici, localul se va muta în 1870 în casele lui Tache Pastia, pe strada Brăilei. O Adresă a directorului Caian către Primăria Focșani din 12 martie 1881 sublinia faptul că și „casele d-nului Pastia în care se află așezat Gimnaziul se află în starea cea mai deplorabilă (...) și la vară se poate ca Gimnaziul să părăsească aceste case.”⁵⁹

Ideea construirii unui local propriu pentru Gimnaziu exista încă din 1865. Ministrul de Finanțe cerea atunci Consiliului Județean Putna să participe la o licitație pentru un teren aparținând mănăstirii Sf. Ioan, în vederea construirii pe acest loc a unui Gimnaziu.⁶⁰ De altfel, chiar și locuitorii orașului sunt preocupați de această idee, lansându-se liste de subscripție pentru împlinirea ei.

Prefectura județului Putna susține subscripția publică, arătând într-un Ordin al său din mai 1866 ca o serie de cetățeni ai orașului și-au arătat „plăcerea a contribui pentru cumpărarea unui loc pentru construirea localului Gimnaziului cu adăugirea numai din partea Consiliului a sumei de 190 galbeni ce era hotărâtă a plăti pentru îndeplinirea și alinierea localului Sf. Ioan”⁶¹

Primele acțiuni concrete pentru construirea unui local încep în 1866 când este desemnat arhitectul orașului A. Caetanovici pentru a face planul școlii. Acesta nu poate însă fi realizat din lipsa banilor.

Primăria orașului Focșani cere în anul următor Ministerului Cultelor dreptul de a construi un local pentru Gimnaziu pe fosta proprietate a mănăstirii Sf. Ioan, aflată în acel moment în proprietatea Statului „Pe această proprietate au fost clădiri de jur-împrejurul pe care le-a consumat incendiul de la 1854, rămânând numai zidurile bisericei “. Se cerea demolarea zidurilor „care astăzi nu mai serveau

⁵⁸ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 42/1867, f.137; Ibidem, dosar nr. 14/1868

⁵⁹ Ibidem, dosar nr. 6/1881, f. 50

⁶⁰ Ibidem, dosar nr. 7/1866, f.39 - 40

⁶¹ Ibidem

decât pentru lăcașul păsărilor de noapte“ și construirea în acel loc a unui Gimnaziu.⁶² În aprilie 1868 directorul Gimnaziului afirma într-o cerere către domnitorul Carol I că în bugetul Consiliului Județean Putna fusese prevăzută suma de 10.000 de galbeni pentru edificarea Gimnaziului.⁶³ În aceeași lună, inginerul A. Caetanovici începe însemnarea locului viitorului Gimnaziu.⁶⁴

Prefectul județului Putna înaintează Ministerului Instrucțiunii Publice în mai 1868 devizul și planul în șase bucăți pentru construirea Gimnaziului.⁶⁵ Din păcate însă, din cauza lipsei fondurilor, construcția nu poate fi începută. Abia la 9 mai 1877 Carol I promulga Legea 1058 cu articol unic prin care un teren al bisericii Sf. Ioan „se ceda în desăvârșita proprietate Consiliului județean al județului Putna pentru ca cu propriile sale mijloace să construiască pe el un Gimnaziu pentru învățământul secundar” În același text se menționa că, dacă în termen de cinci ani nu se va construi localul, terenul va reintra în proprietatea Statului.⁶⁶

Lucrările de construcție ale localului școlii vor începe peste trei ani, piatra de temelie fiind pusă pe 24 aprilie 1880.⁶⁷ Data exactă a dării în folosință a localului nu reiese foarte clar din documentele vremii. Este posibil ca Gimnaziul să-și fi început activitatea în noul local la 1 septembrie 1881.

Cheltuielile de întreținere și reparațiile necesare de la data construirii localului și până la 31 martie 1890 vor fi suportate de Consiliul Județean, apoi vor trece în sarcina Ministerului Instrucțiunii Publice.⁶⁸

⁶² Ibidem, dosar nr. 42/1867, f.30

⁶³ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 553/1868, f.63 - 64

⁶⁴ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 5/1868, f.30

⁶⁵ ANIC, fond M.C.I.P., dosar nr. 553/1868, f.71

⁶⁶ Monitorul Oficial, nr.105/10/22mai 1877, p. 3111

⁶⁷ ANVn, fond Primăria orașului Focșani, dosar nr. 35/1881, f.1

⁶⁸ **Monografia județului Putna, Focșani, 1943, p.198**